

Stilstand regeert het land

INLEIDING

Voorzitter, Collega's,

Mijnheer de Eerste Minister,

De jaarlijkse "State of the Union" zou een moment moeten zijn waarop de bevolking antwoorden krijgt op haar vele vragen en zorgen. Een moment, waarin haar hoop op een betere toekomst geboden wordt. Meer dan ooit is dit nodig.

Mijnheer de Eerste Minister, de vele Belgen die naar uw toespraak geluisterd hebben, hoopten een regeringsleider te horen die hun problemen erkent en aan oplossingen werkt. De crisis heeft immers velen getroffen.

De impact van de recessie is reëel en ze is overal.

Maar, terwijl buiten een mondiale storm woedt, is het in de kantoren van de regering Van Rompuy – Reynders ijzig kalm. Deze regering verwacht het oog van de storm met het einde ervan.

Inderdaad, we moeten opletten dat de economische heropleving niet gefnuikt wordt door te drastische besparingen. Maar dat betekent niet dat er geen visie hoeft te zijn of een antwoord op de meest belangrijke toekomstige uitdagingen, zoals de stijgende werkloosheid. Groen! en Ecolo willen vermijden dat de naar schatting 170.000 werklozen die er door de crisis bijkomen in de structurele werkloosheid belanden.

Na de tientallen ballonnetjes met halve ideetjes die de voorbije weken opgelaten werden, stellen de mensen zich vele vragen. Waar en hoe wordt er bespaard? Komen er nieuwe belastingen? Kunnen we onze sociale zekerheid in stand houden? Volgend jaar zal er ruim 20 miljard euro tekort zijn, en het jaar daarop nog eens. Dat zijn astronomische bedragen.

De mensen stellen zich ook vragen hoe het nu zit met die verouderde kerncentrales. Waarom laat deze regering Electrabel / GDF – Suez nog 10 jaar langer miljarden verdienen op de kap van de portefeuille en met risico's op de veiligheid van de Belg? Hoe zal men het probleem van het hoogradioactief afval dat 100 000 jaar gevaarlijk blijft, oplossen? Denkt deze regering echt dat ze door deze koehandel een langetermijnoplossing geeft voor ons energieprobleem?

Waar blijft de economie van de toekomst? Waar blijft de Green New Deal die in de rest van de wereld door zeer diverse politici gepromoot wordt? Allen hebben ze een ding gemeen: ze hebben begrepen dat onze economie snel moet vergroenen. Waar is het besef dat deze crisis nu het uitgelezen moment is om schoon schip te maken, om te kiezen voor een nieuw toekomstgericht project?

Voorzitter, collega's, the State of the Union, de toestand van ons land is dramatisch.

DE PROBLEMEN ZIJN GROOT

1. De begroting wordt niet structureel aangepakt

Laten we beginnen met uw begroting.

De notionele intrestaftrek

Een jaar geleden hadden we een structureel tekort van 4 miljard. Nu is dat 25 miljard. De regering heeft hierop geen echt antwoord, maar enkel halfslachtige pogingen om budgettaire brandjes te blussen in plaats van de aanstokers ervan aan te pakken.

De groenen hebben van op deze tribune al zo vaak misbruiken van de notionele intrestaftrek aangeklaagd. Een onwaarschijnlijk cadeau dat in de vorige legislatuur aan de grote bedrijven en de multinationals gegeven werd zonder voorwaarden voor jobcreatie. **De federale schatkist kampt met een schuldenlast van 94% BBP in 2010 en in 212 wellicht meer dan 100%BBP! Intussen blijft de regering fiscale cadeaus aan multinationals geven.** Waar is het rechtvaardigheidsprincipe naartoe dat rijkdom herverdeelt en waarin de rijken de zwakkeren in de samenleving ondersteunen? Is alle ethiek, is elk gevoel voor rechtvaardigheid, is elke zin voor harmonie in de samenleving dan verdwenen in de cynische blik van minister Reynders?

De wijzigingen aan de notionele intrestaftrek die minister Reynders nu voorstelt zijn dermate klein, technisch en onderhevig aan zoveel randvoorwaarden, dat we de reële impact ervan als haast onbestaande mogen beschouwen. Alweer een gemiste kans.

We hebben nood aan een radicale wijziging van het systeem. Het wetsvoorstel uit maart 2008 van collega Stefaan Van Hecke om de misbruiken met de notionele intrestaftrek tegen te gaan en de toepassing ervan te verbinden aan jobcreatie, wacht op uw stem.

Strijd tegen de fiscale fraude

De fiscale fraude tiert nog steeds welig in ons land. En ook al hebben we twee staatssecretarissen die zich zouden moeten bezighouden met de strijd tegen die fiscale fraude, toch winnen we slechts enkele honderden miljoenen terug van de 30 miljard euro die we jaarlijks verliezen. Nochtans kan volgens het rapport Maus gemakkelijk 10 miljard gecupereerd worden. **Terwijl de gewone werknemer die dagelijks naar zijn werk gaat om zo goed en zo kwaad als het kan voor zijn gezin te zorgen en zijn kinderen een mooie toekomst probeert te geven, braaf zijn belastingen betaalt, zijn er nog vele wanpraktijken bij sommige grote bedrijven en multinationals.** De onderzoekscommissie fiscale fraude heeft nochtans duidelijke oplossingen naar voren geschoven.

Correcte inning belastingen

Maak daarom eindelijk eens werk van een correcte inning van de belastingen. Stop met het regulariseren van zwart geld aan spotprijzen, en het marginaliseren van de eigen ambtenaren als zij dergelijke wantoestanden aanklagen.

De manier waarop minister Reynders de FOD Financiën aan zijn lot overlaat is een ware schande. Honderden goedmenende ambtenaren raken volledig gedemotiveerd door uw wanbeleid. Intussen zijn we zelfs niet meer in staat de 'gewone' belastingen correct te innen, waardoor vele miljoenen onbetaald blijven. Hoe kan dit bijdragen aan een rechtvaardiger wereld? Minister Reynders, kijkt u dan zo neer op de werkmens dat u hem alle lasten laat dragen en alle lusten aan het grootkapitaal geeft?

2. De crisis treft eerst de zwaksten in de samenleving

Voorzitter, Collega's,

De politiek van steeds meer liberalisering op alle niveaus is vandaag op zijn eigen grenzen gestoten. Op het niveau van de internationale handel leidt de liberalisering tot de sluiting van bedrijven in België. Ook op het vlak van nutsvoorzieningen is de liberalisering een flop. De manier waarop de vrijmaking van energie, transport of postdiensten georganiseerd werd door de regering is nefast voor de burger en het personeel. De prijs van de diensten stijgt, de kwaliteit daalt en de werknemers komen onder steeds zwaardere druk te staan.

Ongebreideld liberalisme vertaalt zich uiteindelijk in politieke onmacht. Dat is niet waarom de burgers vertegenwoordigers aanduiden. Integendeel, zo verliezen ze hun vertrouwen in de politici en hun hoop in de toekomst.

Collega's, er moet opnieuw gezond verstand in de economische ontwikkeling gehanteerd worden, zodat we naar een nieuwe visie op ontwikkeling evolueren. Alleenstaand is de economische logica moordend omdat ze elke sociale of milieuparameter ontkent. De politiek moet daarom haar rol weer opnemen.

Steun aan de zwaksten

In deze crisistijden is het een kerntaak van de Regering om te waken over het welzijn van elkeen. Wie het moeilijk heeft om de eindjes aan elkaar te knopen, verdient onze hulp. **Niemand kiest ervoor om in armoede te leven. En ook al is België een van de rijkste landen ter wereld, toch blijken nog 1,5 miljoen mensen in armoede te leven. Hun aantal stijgt elke dag.**

Groen! en Ecolo weigeren zich neer te leggen bij deze dramatische toestand. Wij verwachten van de meerderheid hetzelfde. Wij vonden daarbij gehoor bij de voormalige staatssecretaris voor armoede, de heer Delizée. Alleen jammer dat hij ondertussen vervangen is. **Blijft over: een nieuwe staatssecretaris, maar nog steeds geen geld.** In 2010 gaan we als Europees voorzitter het Europees "Jaar van de Strijd tegen de Armoede" in zonder concrete resultaten in eigen land. Fraai is dat.

Nochtans ligt er al sinds juli 2007 een groen wetsvoorstel van collega Wouter De Vriendt voor het optrekken van de uitkeringen tot boven de armoedegrens op de plank. Net als ons wetsvoorstel voor het wegwerken van het inkomensplafond bij de DAVO.

De schande van het DAVO-dossier.

Uit het jaarverslag van de dienst alimentatievorderingen blijkt dat er nog heel wat mensen de dienst niet kennen. Half september werd hierom een grote mediacampagne gelanceerd. Mooi initiatief, ware het niet dat het inkomensplafond dat deze dienst hanteert om voorschotten toe te kennen schandelijk laag is: 1224 euro netto per maand, verhoogd met 58 euro per kind ten laste.

Van alle dossiers kan er slechts 14% van de achterstallige gelden ingevorderd worden. Van de 24 miljoen euro die de DAVO kon inzamelen, wordt 20 miljoen direct uitgegeven. En van die 20 miljoen gaat het grootste deel, 16 miljoen, naar het betalen van voorschotten.

Als je de rekensom maakt, wordt pijnlijk duidelijk dat het geld dus niet naar de persoon gaat voor wie het ingevorderd werd. Collega's, dit is pervers. De regering voert een mediacampagne opdat men zich bij de DAVO zou melden, maar het merendeel van die mensen komt niet eens in aanmerking voor een voorschot. En voor zij die een voorschot krijgen, is de boodschap: reken nooit op meer! Dat is nog eens een armoedebeleid.

Collega's, u weet allen hoeveel een woning kost, hoe duur voeding kan zijn, hoe prijzig kledij wel niet is. Kunnen wij dan ongevoelig blijven voor de blik van de mensen die ons om hulp vragen? Onze wetsvoorstellen liggen op tafel. Samen kunnen we ze bespreken en goedkeuren, om zo iets concreets te doen voor die duizenden mensen die het nu zo moeilijk hebben. Het begrotingstekort mag geen alibi zijn om sociale maatregelen achterwege te laten.

Vertrouwen geven was toch het ordewoord van uw regering, mijnheer de eerste minister?

Steun aan de postbodes

Onze groene fractie wil ook even stilstaan bij dossiers die symbool staan voor mensen in onze samenleving die het momenteel zeer moeilijk hebben, zoals de werknemers van De Post.

De postbodes zijn het slachtoffer van de liberaliseringspolitiek van Europa. De Post is er voor de mensen, niet om gepluimd te worden. De postbodes staan de voorbije jaren onder steeds grotere druk: minder personeel, de invoering van de verschillende Georoutes, de gedeeltelijke vervanging door goedkopere postbezorgers of “wijkpostbodes”. Nochtans hebben zij De Post mee groot gemaakt, zodat die de voorbije jaren belangrijke winsten kon realiseren.

De postbodes en de burgers worden nu niet alleen het slachtoffer van de gedeeltelijke privatisering van De Post, maar ook van de liberalisering van de postmarkt in 2012. Groen! en Ecolo blijven betreuren dat de regering niet ingegaan is op onze vraag om duidelijke criteria op te leggen aan alle bedrijven die op de Belgische postmarkt komen. En laat duidelijk zijn: wij blijven de postbodes steunen in hun strijd tegen de sociale dumping die thans georganiseerd wordt.

3. De kernuitstap verraden voor 30 zilverlingen

Voorzitter, Collega's,

Vooraleer ik afrond, wil ik graag nog even uw aandacht vragen voor een dossier dat sinds de regeringsonderhandelingen van oranje-blauw een sluimerend bestaan leidt.

In 1975 werden in Doel en Tihange de eerste kerncentrales gebouwd. Sindsdien werd Electrabel, thans GDF – Suez, rijk en groot. Oplossingen voor de berging van het radio-actief afval werden op de lange baan geschoven. Onderzoek naar alternatieve energiebronnen werd nauwelijks gevoerd. En er werd veel te weinig geïnvesteerd in het fonds dat moet dienen om de centrales op het einde van hun levensduur te ontmantelen.

De minister beslist alleen

En dan – plots – op een onzalige donderdagavond beslist minister Maignette om de drie oudste kerncentrales 10 jaar langer open te houden. Dat verraste ons niet, minister Maignette. Collega Tinne Vander Straeten heeft al meermaals aangeklaagd dat u geen studie, maar een conclusie besteld heeft om u en de PS te helpen uw bocht in dit dossier te maken. Een knieval voor het grootkapitaal van Electrabel / GDF – Suez.

Deze beslissing bepaalt de toekomst van dit land, maar krijgt slechts 3 lijnen in de regeringsverklaring!

Ik stel u een zeer precieze vraag, minister Maignette :”Welk overleg heeft u gepleegd?”

U neemt zo'n belangrijke en verregaande beslissing toch niet in de eenzaamheid van uw kabinet neemt? In een democratie wordt er minstens overleg gepleegd wordt met uw collega's in de federale regering. Maar ook de sociale partners worden best bij deze beslissing betrokken. Overigens, mijnheer Maignette, dit land heeft ook drie gewestregeringen. Twee daarvan worden zelfs geleid door iemand van uw eigen partij. U weet toch dat deze voor een stuk bevoegd zijn voor het energiebeleid. Denkt u niet dat het dan interessant zou zijn om even met hen uw plannen te bespreken?

Collega's, hoe verantwoord is een minister die enkele uren na ontvangst van een rapport de energiebevoorrading van dit land voor de komende 16 jaar regelt zonder het minste overleg?

Voorzitter, collega's, minister Maignette heeft voor zijn beurt gesproken. Nu hoeft Electrabel in de onderhandelingen slechts naar het communiqué van de minister te wijzen. **De vele honderden miljoenen euro waarop de regering gerekend had, zijn verdwenen als sneeuw voor de zon. Maar intussen krijgt Electrabel / GDF – Suez de vrije baan om zijn dominante positie op de Belgische markt te bestendigen en verder kleine, alternatieve spelers de nek om te wringen. Een goed professor maakt duidelijk nog geen goed onderhandelaar.**

Daarenboven geeft de Premier zelf toe dat er nog geen afgerond akkoord is over de bijdrage van de producenten. “Er is zo goed als een akkoord. Het is een kwestie van dagen.” Dat is toch te belachelijk voor woorden. Minister Magnette, vertel ons nu eens: “Is er een akkoord, ja of neen? Hoeveel gaat GDF – Suez betalen?”

De minister is dogmatisch

Minister Magnette, u verwijt de groenen dogmatisch te zijn in dit dossier. Maar paars-groen heeft de kernuitstap niet beslist enkele uren nadat ze een rapport gekregen had. Een minister die de toekomst van het land vastlegt na twee telefoontjes met de premier, maar zonder de sociale partners, zijn collega-ministers en de deelregeringen gehoord te hebben, is een minister die vastzit in een dogmatische tunnelvisie.

En laat ik duidelijk zijn: het gaat hier niet over een ideologisch dogmatisme. Immers, niet alleen de ecologisten, maar ook de Vlaamse socialisten zijn tegen uw voorstel. **Nee, dit is het dogma van het internationaal grootkapitaal dat miljarden Belgisch geld versluist naar GDF – Suez en de Franse staatskas.** Dat is uw beslissing, mijnheer Magnette. Dat is uw verantwoordelijkheid.

En nu mag u nog zoveel verklaren als u wil “dat u niet anders kon”, u weet dat dit niet waar is. U had 2000 MW off shore windmolens beloofd tegen 2010. Wel, we hebben nog maar 50 MW! Bent u nu de minister van Energie of de minister van GDF – Suez?

De vraag stellen is ze beantwoorden. Electrabel zal tussen 215 en 245 miljoen betalen tot en met 2014, later “misschien” meer, voor het 10 jaar langer openhouden van de 3 oudste kerncentrales. Dit bedrag is belachelijk laag, zeker in vergelijking met de 2 miljard die Electrabel jaarlijks verdient aan haar kerncentrales. Dit is al een schande op zich. Maar helemaal onaanvaardbaar is dat GDF – Suez maandenlang druk heeft uitgeoefend op de regering zoals blijkt uit een mail van de Belgische ambassadeur aan Yves Leterme. Het resultaat is dat Electrabel nu precies het bedrag betaalt als GdF – Suez had voorgesteld. **Misschien moeten de burgers ook maar gewoon voorstellen hoeveel belastingen ze willen betalen op een jaar, dan wordt ten minste iedereen in dit land gelijk behandeld.**

Ik begrijp daarom ook niet dat CD&V en N-VA zo applaudisseren voor een akkoord (of bijna-akkoord) dat het geld van de Vlaamse belastingsbetaler naar Frankrijk draineert.

De wet op de kernuitstap is gestemd in januari 2003 en voorzag 2015 als eerste sluitingsdatum. Dat is een tijdspanne van 12 jaar! Wij zijn nog maar halfweg. We kunnen de zaken nog doen keren. Een beetje voluntarisme en optimisme kan geen kwaad.

Naar een echte milieufiscaliteit

Misschien moet u maar gewoon toegeven, minister Magnette, dat het u vooral te doen was om de miljoenen van Electrabel / GDF – Suez. Omdat deze regering niet in staat is de begroting structureel te saneren, probeert ze her en der wat miljoenen bijeen te schrapen. Uw kernenergie-dossier hoort daar bij.

Net zoals de verschillende zogenaamde milieumaatregelen die via taksen allerhande vooral het gat in de begroting moeten dichten. Collega’s, een echte milieufiscaliteit is iets helemaal anders. **Milieufiscaliteit is “biologisch afbreekbaar”.** Het dient immers om het gedrag van mensen te sturen of te belonen. Vervuiling extra belasten heeft niet tot doel om meer geld te ontvangen, maar om minder vervuiling te krijgen. **Milieufiscaliteit kan daarom niet gebruikt worden als een structurele financiering van de staat.** Deze regering heeft ook dat helaas niet begrepen. Het is niet omdat diesel 12 cent duurder wordt, dat plots de economie vergroent. Diesel 12 cent duurder maken, heeft niets met het milieu, maar alles met het vullen van schatkist te maken.

Conclusie

Voorzitter, collega's,

Stilstand regeert het land.

Eens te meer hypothekeert de regering de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. Niet verwonderlijk dat de bevolking in onzekerheid leeft.

Pijnlijk cynisme van een politieke generatie

De losse ideetjespolitiek van deze regering is niet van aard die onzekerheid te keren. **Er is dringend nood aan een volledig verhaal dat begint met het hertekenen van het financiële landschap, het kaderen van de notionele intrestaftrek die ons miljarden kost en de verschuiving van de lasten op arbeid naar die uit kapitaal en consumptie.** Een verhaal ook van de rigoureuze aanpak van de fiscale fraude. Een verhaal van ecologische maatregelen met als doel onze economie te sturen in een nieuwe richting. Deze regering speelt met de toekomst van de burgers die het land van een financiële melt down hebben gered, maar laat de werkelijke hoofdrolspelers ongemoeid.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat die onzekerheid omslaat in ongerustheid en onbegrip. Onzekerheid omdat het weer eens moeilijk is tijdig alle rekeningen te betalen. Ongerustheid omdat hopeloos verouderde technologie uit 1975 dag en nacht drie centrales laat draaien in Doel en in Tihange. Onbegrip omdat het onvermogen van Financiën om de belasting correct en eerlijk te innen, elk gevoel voor rechtvaardigheid in onze samenleving uitgehold hebben.

We worden geconfronteerd met een generatie politici die het cynisme tot een levensstijl verheven hebben. Al te vaak werden korte termijnwinsten verkozen boven een lang durende welvaart. Bedrijven en politici weigerden verder in de toekomst te kijken dan het volgende kwartaal of de volgende verkiezing. Overschotten werden een excuus om geld naar de superrijken, de grote bedrijven en de multinationals te versluizen, via onethische constructies als de fiscale amnestie en de notionele intrestaftrek. Net op een moment dat we hadden moeten kiezen voor duurzame investeringen in onze toekomst, in het opvangen van de vergrijzing, in het veiligstellen van onze sociale zekerheid. **Er werd over deze problemen veel gepraat, maar er werd niet gehandeld. Alsof alle hoop op een betere toekomst opgegeven werd.**

De regering krijgt ons vertrouwen niet

In dat klimaat sprak de premier ons op een koude winterdag toe en bezwoer hij ons terug "vertrouwen" te willen geven aan de burgers. Kort daarna heeft hij zijn eigen regering een half jaar lang op non-actief gezet om de regionale verkiezingen te overleven. **De man die ooit de basis legde voor de schuldafbouw, kijkt nu vanop de zijlijn toe hoe ons land opnieuw wegzakt in het schuldenmoeras. Het vergt veel onthechting om daar kalm onder te blijven. Misschien wel te veel.**

Groen! en Ecolo zullen deze Regering dus niet het vertrouwen geven.

De ecologisten weigeren immers dit lot te ondergaan. Wij kunnen niet aanvaarden dat dit welvarende land aan stilstand ten onder gaat. Onze werknemers zijn de productiefste van de hele wereld. We hebben een onvoorstelbaar hoge scholingsgraad. Niet voor niets spreken we voortdurend over de "kenniseconomie". Onze sociale zekerheid staat aan de absolute wereldtop. Onze creativiteit en innoverend vermogen zijn ongezien. **Wij hebben alles voor handen om België welvarend te houden, als we maar willen kiezen voor de toekomst in plaats van voor het verleden.**

Het wordt dus tijd dat deze regering weet waar haar prioriteiten liggen.

Hoe gaan we de toekomst voorbereiden? Toch niet door aftandse kerncentrales nog langer te laten draaien? Toch niet door ons sociaal systeem af te breken? Toch niet door de gevolgen van de crisis af te wentelen op de burgers van dit land? **Nee, we moeten hen hoop en vertrouwen geven door met de blik op de toekomst de platgetreden paden te verlaten. "Rustige vastheid", mijnheer de Premier, leidt tot stilstand.**

